
MONOGRAFIE PRAWNICZE

PRAWNE ASPEKTY
IMPLEMENTACJI PRAWA UE
DO SYSTEMU PRAWNEGO RP

ARTUR TRUBALSKI

Wydawnictwo C.H. Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

ARTUR TRUBALSKI • PRAWNE ASPEKTY IMPLEMENTACJI PRAWA UE
DO SYSTEMU PRAWNEGO RP

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

Grzegorz Klich

ZMIANA UMOWY W SPRAWIE ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO

Małgorzata Sieradzka

**CHARAKTER PRAWNY POSTĘPOWANIA I RODZAJE
ROZSTRZYGNIEĆ WYDAWANYCH W POSTĘPOWANIU
W SPRAWACH PRAKTYK NARUSZAJĄCYCH ZBIOROWE
INTERESY KONSUMENTÓW**

Konrad Jan Marciniak

**MORSKIE ZASOBY GENETYCZNE W PRAWIE
MIĘDZYNARODOWYM**

Sebastian Koczur

**AKSJOLOGIA ODPOWIEDZIALNOŚCI MATERIALNEJ
PRACOWNIKA**

Marcin Kamiński

**MECHANIZM I GRANICE WERYFIKACJI
SĄDOWOADMINISTRACYJNEJ A NORMY PRAWA
ADMINISTRACYJNEGO I ICH KONKRETYZACJA**

Andrzej Olsz

UMORZENIE PROCESU CYWILNEGO

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

**PRAWNE ASPEKTY
IMPLEMENTACJI PRAWA UE
DO SYSTEMU PRAWNEGO RP**

ARTUR TRUBALSKI

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2016

Wydawca: Natalia Adamczyk

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2016**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-8842-7

ISBN e-book 978-83-255-8843-4

Mojej Żonie

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Wykaz literatury	XV
Wstęp	XXXIII
Rozdział I. Prawo Unii Europejskiej w systemie prawnym	
Rzeczypospolitej Polskiej	1
§ 1. Charakterystyka systemu prawnego Unii Europejskiej	1
I. Charakter i zakres obowiązywania <i>acquis communautaire</i>	2
II. Zasada autonomii prawa Unii Europejskiej	5
III. Zasada pierwszeństwa stosowania prawa Unii Europejskiej	9
IV. Zasada skutku bezpośredniego prawa Unii Europejskiej	15
§ 2. Prawo pierwotne Unii Europejskiej	17
I. Traktaty założycielskie Unii Europejskiej	18
II. Traktaty reformujące Unię Europejską	19
III. Traktaty akcesyjne	21
IV. Inne akty prawa pierwotnego Unii Europejskiej	23
V. Umowy międzynarodowe zawierane przez Unię Europejską ...	23
VI. Zasady ogólne prawa Unii Europejskiej	24
§ 3. Prawo pochodne Unii Europejskiej	26
I. Rozporządzenia Unii Europejskiej	28
II. Dyrektywy Unii Europejskiej	29
III. Decyzje Unii Europejskiej	32
IV. Zalecenie i opinie Unii Europejskiej	32
V. Akty nienazwane	33
VI. Akty dawnego II i III filaru Unii Europejskiej	33
§ 4. Zasada bezpośredniego skutku prawa pochodnego Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej	34
I. Bezpośredni skutek rozporządzeń Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej	35
II. Bezpośredni skutek dyrektyw Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej	37
III. Bezpośredni skutek dyrektyw Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej w wymiarze wertykalnym	38

1. Bezpośredni skutek dyrektyw Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej w wymiarze horyzontalnym (incydentalny horyzontalny skutek dyrektyw)	39
2. Bezpośredni skutek dyrektyw Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej w relacjach triangularnych	41
IV. Bezpośredni skutek decyzji Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej	41
V. Pośredni skutek prawa Unii Europejskiej w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej (zasada prounijnej wykładni prawa krajowego)	42
Rozdział II. Charakterystyka procesu implementacji prawa Unii Europejskiej	45
§ 1. Konstytucyjne, ustawowe i pozaustawowe podstawy implementacji prawa Unii Europejskiej	45
§ 2. Charakter prawny implementacji prawa Unii Europejskiej	56
§ 3. Zasady implementacji prawa Unii Europejskiej	66
§ 4. Prawo pochodne Unii Europejskiej podlegające implementacji	73
§ 5. Sposoby implementacji dyrektyw, rozporządzeń i decyzji ramowych Unii Europejskiej	74
§ 6. Treść norm implementujących dyrektywy, rozporządzenia i decyzje Unii Europejskiej	80
Rozdział III. Rola władzy wykonawczej i jej organów w procesie implementacji norm prawa Unii Europejskiej	87
§ 1. Implementacja prawa Unii Europejskiej do krajowego systemu prawnego jako przejaw sprawowania władzy wykonawczej przez Radę Ministrów i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	87
§ 2. Inicjatywa Rady Ministrów w zakresie wnoszenia projektów ustaw implementujących prawo Unii Europejskiej do krajowego systemu prawnego	105
§ 3. Udział Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w procesie implementacji prawa Unii Europejskiej do krajowego systemu prawnego	114
§ 4. Współdziałanie Rady Ministrów i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w procesie tworzenia prawa Unii Europejskiej podlegającego implementacji	122

Rozdział IV. Rola władzy ustawodawczej w procesie implementacji norm prawa Unii Europejskiej	131
§ 1. Transpozycja prawa Unii Europejskiej do krajowego systemu prawnego jako przejaw sprawowania funkcji ustawodawczej przez parlament krajowy	131
§ 2. Rola Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i jego organów w procesie implementacji prawa Unii Europejskiej	137
§ 3. Rola Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i jego organów w procesie implementacji prawa Unii Europejskiej	150
§ 4. Szczególny tryb ustawodawczy w zakresie transpozycji prawa Unii Europejskiej	159
Rozdział V. Stosowanie prawa Unii Europejskiej przez organy władzy publicznej	169
§ 1. Prawo Unii Europejskiej w praktyce sądów oraz organów administracji Rzeczypospolitej Polskiej	169
§ 2. Podmioty uprawnione do wszczęcia procedury kontroli implementacji prawa Unii Europejskiej	176
§ 3. Zasady odpowiedzialności odszkodowawczej państwa w związku z brakiem lub niewłaściwą implementacją prawa Unii Europejskiej	182
§ 4. Dochodzenie przed sądami Rzeczypospolitej Polskiej roszczeń odszkodowawczych wynikających z braku lub niewłaściwej implementacji prawa Unii Europejskiej	186
Zakończenie	193
Indeks rzeczowy	199

Wykaz skrótów

1. Źródła prawa

DzAdmRzU	ustawa z 4.9.1997 r. o działach administracji rządowej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 543 ze zm.)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.)
RegPracRMR	uchwała Nr 190 Rady Ministrów z 29.10.2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. 2013 r. poz. 979 ze zm.)
RegSejm	uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 30.7.1992 r. – Regulamin Sejmu (t.j. M.P. z 2012 r. poz. 32 ze zm.)
Regulamin Senatu	uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z 23.11.1990 r. – Regulamin Senatu (t.j. M.P. z 2015 r. poz. 805 ze zm.)
RMU	ustawa z 8.8.1996 r. o Radzie Ministrów (t.j. Dz.U. 2012 r. poz. 392 ze zm.)
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C z 2012 r. Nr 326, s. 47)
TUE	Traktat o Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C z 2012 r. Nr 326, s. 13)
ustawa kooperacyjna	ustawa z 8.10.2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz.U. Nr 213, poz. 1395)
ZTPR	rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z 20.6.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (t.j. Dz.U. 2016 r. poz. 283)

2. Organy orzekające i instytucje

NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
RM	Rada Ministrów
TK	Trybunał Konstytucyjny

3. Czasopisma

Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.Urz.	Dziennik Urzędowy
EPS	Europejski przegląd Sądowy
GSP	Gdańskie Studia Prawnicze
KPPubl.	Kwartalnik Prawa Publicznego
M.P.	Monitor Polski
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
PiP	Państwo i Prawo
PPE	Przegląd Prawa Europejskiego
Prz. Sejm.	Przegląd Sejmowy
PS	Przegląd Sądowy
SP	Studia Prawnicze

4. Inne skróty

art.	artykuł; artykuły powołane bez przytoczenia aktu prawnego oznaczają artykuły ZNKU
lit.	litera
nast.	następny(-a)
Nr	numer
pkt	punkt
por.	porównaj
post.	postanowienie
poz.	pozycja
red.	redakcja, redaktor
r.	rok
s.	strona(-y)
t.j.	tekst jednolity
t.	tom
uchw.	uchwała
ust.	ustęp
wyr.	wyrok
w zw.	w związku
z.	zeszyt
zd.	zdanie

Wykaz skrótów

ze zm.	ze zmianami
zm.	zmiana(-y)
zob.	zobacz

Wykaz literatury

1. Monografie

- Ahlt M., Szpunar M.*, Prawo europejskie, Warszawa 2011
- Balaban A.*, Pozycja ustrojowa i funkcje Sejmu RP, Warszawa 2011
- Banaszak B.*, Prawo konstytucyjne, Warszawa 2004
- Barcz J.*, Traktat z Lizbony. Wybrane aspekty prawne działań implementacyjnych, Warszawa 2012
- Barcz J.*, Unia Europejska na rozstajach. Traktat z Lizbony. Dynamika i główne kierunki reformy ustrojowej, Warszawa 2010
- Barcz J.*, Zasady ustrojowe Unii Europejskiej, Warszawa 2010
- Barcz J., Grzelak A., Kapko M., Siwek A.*, Wytoczne polityki legislacyjnej i techniki prawodawczej. Zapewnienie efektywności prawu Unii Europejskiej w polskim prawie krajowym, Warszawa 2009
- Barents R.*, The Autonomy of Community Law, The Hauge–London–New York 2004
- Bartosiewicz A.*, Efektywność prawa wspólnotowego w Polsce na przykładzie VAT, Warszawa 2009
- Bożyk S.*, Sejm w systemie organów państwowych RP, Warszawa 2009
- Chorążewska A.*, Model prezydentury w praktyce politycznej po wejściu w życie Konstytucji RP z 1997 r., Warszawa 2008
- Chruściak R.*, Współpraca legislatywy z egzekutywą w sprawach europejskich. Projekty, prace parlamentarne i problemy konstytucyjne, Warszawa 2011
- Ciapała J.*, Prezydent w systemie ustrojowym Polski (1989–1997), Warszawa 1999
- Craig P., de Burca G.*, EU Law, Oxford–New York 2003
- Dybowski M.*, Prawa fundamentalne w orzecznictwie ETS, Warszawa 2007
- Emmert F., Morawiecki M.*, Prawo europejskie, Warszawa 1999
- Garlicki L.*, Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu, Warszawa 2009
- George R.P.*, The Autonomy of Law, Oxford 1996
- Grzelak A., Ostropolski T.*, Przestrzeń Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości UE. Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych, Warszawa 2009
- Hartley T.C.*, The Foundations of European Community Law, Oxford 1994
- Jaroszyński T.*, Rozporządzenie Unii Europejskiej jako składnik systemu prawnego obowiązującego w Polsce, Warszawa 2011
- Jedlecka W.*, Dyrektywy wspólnot europejskich a prawo wewnętrzne, Wrocław 2002
- Kalisz A.*, Wykładnia i stosowanie prawa wspólnotowego, Warszawa 2007
- Kornobis-Romanowska D.*, Stosowanie prawa wspólnotowego w prawie wewnętrznym z uwzględnieniem prawa polskiego, Warszawa 2004

- Kruk M.*, Funkcja kontrolna Sejmu RP, Warszawa 2008
- Kuca G.*, Zasada podziału władzy, Warszawa 2014
- Kuciński J., Wołpiuk W.J.*, Zasady ustroju politycznego państwa w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku, Warszawa 2012
- Kudej M.*, Postępowanie ustawodawcze w Sejmie RP, Warszawa 1998
- Kurcz B.*, Dyrektywy Wspólnot Europejskich i ich implementacja do prawa krajowego, Kraków 2004
- Łazowski A., Łabędzka A.*, Wprowadzenie do Traktatu z Lizbony, Warszawa 2010
- Mik C.*, Europejskie prawo wspólnotowe. Zagadnienia teorii i praktyki, Warszawa 2000
- Mik C., Pawłowski B.*, Współpraca Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Ustawa z 11 marca 2004 r. z komentarzem, Warszawa 2009
- Mistygacz M.*, Rząd w procesie ustawodawczym w Polsce, Warszawa 2012
- Mojak R.*, Parlament a rząd w ustroju trzeciej Rzeczypospolitej Polskiej, Lublin 2007
- Opaliński B.*, Rozdzielenie kompetencji władzy wykonawczej między Prezydenta RP oraz Radę Ministrów na tle Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku, Warszawa 2012
- Patyra S.*, Mechanizmy racjonalizacji procesu ustawodawczego w Polsce w zakresie rządowych projektów ustaw, Toruń 2012
- Patyra S.*, Prawnoustrojowy status Prezesa Rady Ministrów w świetle Konstytucji z 2 kwietnia 1997 r., Warszawa 2002
- Prechal S.*, Directives in EC Law, Oxford 1995
- Sarnecki P.*, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz do przepisów, Kraków 2000
- Sarnecki P.*, Senat RP a Sejm i Zgromadzenie Narodowe, Warszawa 1999
- Sarnecki P.*, System źródeł prawa w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2002
- Skrzydło W.*, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2013
- Słomka T.*, Prezydent Rzeczypospolitej po 1989 roku. Ujęcie porównawcze, Warszawa 2005
- Sozański J.*, Prawo Wspólnot i Unii Europejskiej, Warszawa 2004
- Stefaniuk M.E.*, Preambuła aktu normatywnego w doktrynie oraz w procesie stanowienia i stosowania polskiego prawa w latach 1989–2007, Lublin 2009
- Stębelki M.*, Kontrola sejmowa w polskim prawie konstytucyjnym, Warszawa 2012
- Szpunar M.*, Członkostwo Polski w Unii Europejskiej a polski system prawny, Warszawa 2003
- Szpunar M.*, Odpowiedzialność podmiotu prywatnego z tytułu naruszenia prawa wspólnotowego, Warszawa 2008
- Tridimas T.*, The General Principles of EC Law, Oxford 2000
- Weatherill S., Beaumont P.*, EC Law, London 1995
- Wojtyczek K.*, Przekazanie kompetencji państwa organizacjom międzynarodowym, Kraków 2007

- Wójtowicz K., Sądy konstytucyjne wobec prawa Unii Europejskiej, Warszawa 2012
- Wójtowicz K., Zasady stosowania prawa wspólnotowego w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Warszawa 2003
- Wronkowska S., Zieliński M., Komentarz do zasad techniki prawodawczej z 20 czerwca 2002 r., Warszawa 2012

2. Artykuły naukowe

- Balicki R., Weto prezydenckie jako element postępowania legislacyjnego, Prz. Sejm. 1999, Nr 3
- Balaban A., Sześć funkcji Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Prz. Sejm. 2007, Nr 4
- Banaszak B., Rola Senatu w procesie legislacyjnym, Prz. Sejm. 2000, Nr 5
- Banaszak B., Egzekutywa w Polsce – stan obecny i uwagi de lege fundamentali ferenda, Prz. Sejm. 2006, Nr 3
- Banaszak B., Balicki R., Członkostwo w Unii Europejskiej a zmiana Konstytucji RP z 1997 roku – prawo unijne jako stymulator zmian, w: B. Banaszak, M. Jabłoński (red.), Konieczne i pożądane zmiany Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 roku, Wrocław 2010
- Barcz J., Akt integracyjny Polski z Unią Europejską w świetle Konstytucji RP, PiP 1998, Nr 4
- Barcz J., Członkostwo Polski w Unii Europejskiej a Konstytucja z 1997 r., w: J. Barcz (red.), Czy zmieniać konstytucję? Ustrojowo-konstytucyjne aspekty przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, Warszawa 2002
- Barcz J., Konstytucyjnoprawne problemy stosowania prawa Unii Europejskiej w Polsce w świetle dotychczasowych doświadczeń państw członkowskich, w: M. Kruk (red.), Prawo międzynarodowe i wspólnotowe w wewnętrznym systemie prawnym, Warszawa 1997
- Barcz J., Wybrane problemy związane z wyrokiem Federalnego Trybunału Konstytucyjnego z 30.06.2009 r. na temat zgodności Traktatu z Lizbony z Ustawą Zasadniczą RFN, EPS 2009, Nr 9
- Barcz J., Wyzwania stojące przed Sejmem Rzeczypospolitej Polskiej w związku z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, Prz. Sejm. 2004, Nr 2
- Barcz J., Zagwarantowanie zasady pierwszeństwa prawa wspólnotowego wobec polskiego prawa krajowego a Traktat akcesyjny, w: J. Barcz (red.), Efektywność prawa wspólnotowego w Polsce. Wybrane problemy, Warszawa 2005
- Barcz J., Zasada pierwszeństwa prawa wspólnotowego w świetle postanowień Konstytucji RP z 1997 r., KPPubl. 2004, Nr 2
- Bień-Kacała A., Zasada dyskontynuacji prac parlamentarnych. Wybrane problemy, Studia Iuridica Toruniensia 2008, t. IV
- Biernat S., Miejsce prawa pochodnego Wspólnot Europejskich w systemie konstytucyjnym Rzeczypospolitej Polskiej, w: C. Mik (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku a członkostwo Polski w Unii Europejskiej, Toruń 1999

- Biernat S.*, Ustrojowe podstawy przyszłego członkostwa Polski w Unii Europejskiej, w: *A. Łopatka, A. Wróbel, S. Kiewlicz* (red.), Państwo prawa. Administracja. Sądownictwo. Prace dedykowane prof. dr. hab. J. Łętowskiemu w 60 rocznicę urodzin, Warszawa 1999
- Biernat S.*, Wykładnia prawa krajowego zgodnie z prawem Wspólnot Europejskich, w: *C. Mik* (red.), Implementacja prawa integracji europejskiej w krajowych porządkach prawnych, Toruń 1998
- Biernat S.*, Zasada efektywności prawa wspólnotowego w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, w: *S. Biernat* (red.), Studia z prawa Unii Europejskiej, Kraków 2000
- Biernat S.*, Zasada pierwszeństwa prawa unijnego po traktacie z Lizbony, GSP 2011, t. XXV
- Biernat S.*, Źródła prawa Unii Europejskiej, w: *J. Barcz* (red.), Prawo Unii Europejskiej, Warszawa 2004
- Bogusz M.*, Problem charakteru prawnego zasad techniki prawodawczej, GSP 2010, t. XXIV
- Bożek M.*, System rządów w Konstytucji RP z 1997 roku – zarys problematyki, w: *M. Grzybowski, G. Kuca, P. Mikuli* (red.), Ustroje. Historia i współczesność. Polska – Europa – Ameryka Łacińska, Kraków 2013
- Brzozowski W.*, Prawne relacje Prezydenta RP z Trybunałem Konstytucyjnym, w: *T. Mołdawa, J. Szymanek* (red.), Instytucja prezydenta. Zagadnienia teorii i praktyki na tle doświadczeń polskich oraz wybranych państw obcych, Warszawa 2010
- Brzozowski W.*, Wytoczne dotyczące treści rozporządzenia (Uwagi na tle formułowania upoważnień ustawowych), Prz. Sejm. 2013, Nr 4
- Chmielarz A.*, Kontrola konstytucyjności prawa pochodnego Unii Europejskiej, Prz. Sejm. 2012, Nr 4
- Chorążewska A.*, Prezydent jako czynnik równowagi. Arbitraż prezydencji, Prz. Sejm. 2005, Nr 6
- Chruściak R.*, Dwuizbowość parlamentu, w: *Z. Jarosz* (red.), Parlament. Model konstytucyjny a praktyka ustrojowa, Warszawa 2006
- Ciapała J.*, Udział Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w ustawodawstwie, Prz. Sejm. 1997, Nr 3
- Ciemniewski J.*, Dwuizbowość w systemie konstytucyjnym III Rzeczypospolitej, Prz. Sejm. 2010, Nr 5
- Colgan D.*, Tringular Situations: the Coup de Grace for the Denial of Horizontal Direct Effect of Community Directives, European Public Law 2002, Nr 8
- Craig P.*, Directives: Direct Effect, Indirect Effect and the Construction of National Legislation, European Law Review 1997, Nr 22
- Czapliński W.*, Akty prawne Wspólnot Europejskich w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości, w: *M. Kruk* (red.), Prawo międzynarodowe i wspólnotowe w krajowym systemu prawnym, Warszawa 1997

- Czeszejko-Sochacki Z., O niektórych problemach konstytucyjnej procedury legislacyjnej, w: L. Garlicki (red.), *Konstytucja. Wybory. Parlament*, Warszawa 2000
- Daranowski P., Kilka uwag o prawach jednostki w Unii Europejskiej/Wspólnocie Europejskiej, *Studia Prawno-Ekonomiczne* 1996, Nr 1
- Dobrowolski M., Dwuizbowość parlamentu jako zasada Konstytucji RP, *PiP* 2000, Nr 4
- Dudek D., Prezydent a rząd – rozdział kompetencji i zadań ustrojowych, w: M. Zubik (red.), *Dwadzieścia lat transformacji ustrojowej w Polsce*, Warszawa 2010
- Działocha K., Podstawy prounijnej wykładni Konstytucji RP, *PiP* 2004, Nr 11
- Działocha K., Skwara B., Gwarancje wykonawczego charakteru rozporządzeń (aspekt materialny), *PiP* 2007, Nr 10
- Eckhardt K., Wpływ organów władzy wykonawczej na wewnątrz parlamentarne postępowanie ustawodawcze (w świetle Małej Konstytucji z 1992 r. oraz Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., *Prz. Sejm.* 2000, Nr 3
- Galster J., Teoretycznoprawne aspekty obowiązywania, stosowania i przestrzegania prawa wspólnotowego w systemu krajowym, w: C. Mik (red.), *Implementacja prawa integracji europejskiej w krajowych porządkach prawnych*, Toruń 1998
- Garlicki L., Regulaminy a praktyka parlamentarna. Referat wygłoszony na Międzynarodowej Konferencji w Pułtusk w dniach 8–11 maja 1994 roku
- L. Garlicki, *Konstytucja – Regulamin Sejmu – Ustawa*, *Prz. Sejm.* 2000, Nr 2
- Garlicki L., Zubik M., Idea parlamentaryzmu zrjonalizowanego w praktyce ustrojowej III RP, w: A. Łabno, E. Zwierzchowski (red.), *Księga pamiątkowa profesora Marcina Kudeja*, Katowice 2009
- Garlicki L., Zubik M., Ustawa w systemie źródeł prawa, w: A. Szmyt (red.), *Konstytucyjny system źródeł prawa w praktyce*, Warszawa 2005
- Gierach E., Zasada autonomii parlamentu w świetle przepisów Konstytucji RP z 1997 r. Wybrane zagadnienia, *Zeszyty Prawnicze* 2012, Nr 2
- Gilowski P., Zasady stosowania prawa Unii Europejskiej, w: A. Kuś (red.), *Prawo Unii Europejskiej z uwzględnieniem Traktatu z Lizbony*, Lublin 2010
- Głębocki K., Bezpośrednia skuteczność dyrektyw wspólnotowych w krajowym systemie prawnym, *Studia Europejskie* 1999, Nr 3
- Góral J., Regulamin Sejmu a praktyka, *Prz. Sejm.* 2000, Nr 2.
- Górski M., Skargi wymuszające przestrzeganie prawa Unii Europejskiej przez państwa członkowskie, w: A. Wyrozumska (red.), *System ochrony prawnej w Unii Europejskiej*, Warszawa 2010
- Górski M., System sądowniczy Unii Europejskiej, w: A. Wyrozumska (red.), *System ochrony prawnej w Unii Europejskiej*, Warszawa 2010
- Granat M., Konstytucyjne zasady ustroju, w: W. Skrzydło (red.), *Polskie prawo konstytucyjne*, Lublin 2010
- Grądzka I., Współpraca Sejmu i Senatu z Radą Ministrów w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, w: M. Paździor, B. Szmulik (red.), *Wybrane aspekty parlamentaryzmu zrjonalizowanego*, Lublin 2011